

JAARVERSLAG

2004

**Nederlandse Vereniging voor de Handel in
Gedroogde Zuidvruchten, Specerijen en
aanverwante artikelen**

J A A R V E R S L A G

1 januari 2004 - 31 december 2004

Mei 2005

Secretariaat
Bezuidenhoutseweg 82, 2594 AX DEN HAAG
Postbus 90410, 2509 LK DEN HAAG
e-mail: secretariaat@nzv-org.nl, internet: <http://www.zuidvruchten.nl>
Telefoon (070) 383 30 11, Telefax (070) 347 52 53

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	INLEIDING	1
Hoofdstuk 2	VERENIGINGSAANGELEGENHEDEN	2
Hoofdstuk 3	OVERZICHT VERTEGENWOORDIGINGEN	3
Hoofdstuk 4	COMMISSIE VAN ADVIES	4
Hoofdstuk 5	ARBITRAGE-INSTITUUT	5
Hoofdstuk 6	FRUCOM	6-7
Hoofdstuk 7	WERKGROEP GEDROOGD FRUIT	8
Hoofdstuk 8	WERKGROEP NOTEN	9
Hoofdstuk 9	WERKGROEP VISPRODUCTEN	10
Hoofdstuk 10	WERKGROEP FRUIT- EN GROENTECONSERVEN ALSMEDE SAPPEN	11
Hoofdstuk 11	RECLAMECOMMISSIE	12
Hoofdstuk 12	WERKGROEP AANVERWANTE ARTIKELEN	13
Hoofdstuk 13	REGLEMENTENCOMMISSIE	14
Hoofdstuk 14	CONVENANT VERPAKKINGEN III	15

Hoofdstuk 1 Inleiding

Als we terugkijken op het jaar 2004, dan vallen een paar zaken op.

Allereerst een licht economisch herstel. Waar het jaarverslag 2003 nog begon met een pessimistische passage over de groeivertraging die zich in 2003 versterkte, daar kunnen we dit jaar gelukkig een positievere toon zetten. Overigens heeft die groeivertraging er niet toe geleid dat het ledenbestand van de vereniging door faillissementen e.d. is teruggelopen. Het aantal leden is al jaren vrij constant, hetgeen veel zegt over de stabiliteit van de bedrijven.

De uitbreiding van de EU van 15 naar 25 landen per 1 mei 2004 was natuurlijk een grote historische gebeurtenis. De impact van deze uitbreiding was in 2004 niet onmiddellijk meetbaar, maar hier wordt op termijn toch wel het een en ander verwacht.

Natuurlijk waren er in 2004 weer de nodige regelgevingen vanuit het Brusselse waar de N.Z.V. mee te maken had. Ik noem hier de voorbereidingen voor de General Food Law (in goed Nederlands: de Algemene Levensmiddelenverordening) die uiteindelijk in januari 2005 zijn beslag kreeg. Belangrijk daarbij waren de besprekingen aangaande voedsel-hygiëne, voedselveiligheid en traceerbaarheid (het zgn. tracking and tracing). Wat betreft voedselveiligheid blijft natuurlijk het Rapid Alert System heel belangrijk en zinvol.

Ook op het gebied van internationale handel speelt Brussel een grote rol. Veel van onze leden hebben te maken met de Generalised Systems of Preferences (GSP), het systeem van import uit derdewereldlanden tegen een lager invoertarief. In 2004 is hard gewerkt aan een herziene GSP regeling voor de periode 2005-2008. Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag in april 2005 blijken de onderhandelingen hierover op politiek niveau muurvast te zitten. Daarnaast hebben wij ook te maken met de quota voor tonijnimport uit Thailand, de Filippijnen en Indonesië. Een systeem waar de meeste van ons niet gelukkig mee zijn. Belangrijk om te vermelden is dat we op het gebied van Europese zaken worden bijgestaan door onze Europese counterpart Frucom. Hierdoor zijn onze leden ervan verzekerd dat hun stem bij onderhandelingen en besluiten in Brussel wordt gehoord.

Het jaar 2004 kenmerkt zich tevens door torenhoge prijzen, m.n. in de notenbranche. Met als gevolg een zeer overspannen markt die ons ook nog het eerste kwartaal van 2005 parten speelde.

Nog vers in de gedachten ligt natuurlijk de ramp met de tsunami in Zuidoost Azië. Een niet onaanzienlijk aantal van onze producten komt uit die regio. Wat meteen opviel was dat "Brussel" hier onmiddellijk op inhaakte door een aantal handelsbevorderende maatregelen te nemen ten gunste van de getroffen landen.

Last but not least werd in 2004 ook de langverwachte brochure "Go Nuts Go Healthy" gelanceerd. Tot een paar jaren geleden beschikte de N.Z.V. via de heffingen van het Productschap Tuinbouw over een niet onaanzienlijk budget voor reclaimedoeleinden. Die tijden zijn voorbij. Gelukkig heeft het bestuur een beperkt budget voor deze folder

kunnen vrijmaken. De folder – die uitvoerig ingaat op de gezondheidsaspecten van noten – is zeer goed bij de consument ontvangen.

In de hiernavolgende hoofdstukken komen diverse aspecten aan de orde die de vereniging aangaan en die u kunt en mag verwachten van de N.Z.V.

Hoofdstuk 2

Verenigingsaangelegenheden

Gedurende het verenigingsjaar 2004 heeft het bestuur van de vereniging uit de volgende personen bestaan:

Bestuur

<i>I.J.G. Taillie</i>	<i>voorzitter</i>	<i>}</i>
<i>S. van Graafeiland</i>	<i>vice-voorzitter</i>	<i>} dagelijks bestuur</i>
<i>C. van de Sandt</i>	<i>penningmeester</i>	<i>}</i>
<i>A.W.G. Carabain</i>		
<i>H. Jas</i>		
<i>T.P.C.M. Jongmans</i>		
<i>J. Klijn</i>		
<i>J. Penning</i>		
<i>P.C. Stienen</i>		

Daarnaast bestond het secretariaat aan de Bezuidenhoutseweg in Den Haag uit:

Secretariaat

<i>W.H.G. Lucas / mevrouw mr B.A. Niemans</i>	<i>secretaris</i>
<i>Mevrouw L. Ramcharan</i>	<i>administratief medewerkster</i>

Hoofdstuk 3

Overzicht vertegenwoordigingen

Bedrijfspensioenfonds

W.H.G. Lucas

plv. C. van de Sandt

Nederlands Normalisatie – Instituut

Normcommissie mycotoxinen

W.H.G. Lucas

Productschap Tuinbouw

Commissie voor buitenlandse verduurzaamde producten, w.o. begrepen consumentengrond-noten en specerijen

I.J.G. Taillie

Voor de invoer- en uitvoerhandel:

W.H.G. Lucas

I.J.G. Taillie

Voor de tussenpersonen:

W.F. van Tellingen

plv. S. van Graafeiland

FRUCOM

I.J.G. Taillie

voorzitter

Raadgevend Comité voor Groenten en Fruit van de EU-Commissie (Noten)

I.J.G. Taillie

gedelegeerde

Adviescommissies bij de EU-Commissie

Verwerkte groenten en fruit:

J. Penning

B. Sars

Fytosanitaire vraagstukken:

I.J.G. Taillie

Hoofdstuk 4

Commissie van Advies

Deze commissie, die het bestuur adviseert ten aanzien van aanvragen voor het lidmaatschap van de vereniging, is het afgelopen jaar niet in vergadering bijeen geweest.

Wel zijn adviezen uitgebracht aan het bestuur.

In deze commissie hadden zitting:

G.N. Dannis

A. van Graafeiland

P.L.M. Hopmans

M.H. van der Schalk

C.P.A. Weel

Hoofdstuk 5

Arbitrage-Instituut

In 2004 zijn elf arbitrages aangemeld. Drie daarvan zijn in de loop van het jaar ingetrokken. In drie andere zaken zijn vonnissen geweest. De overige zaken waren aan het eind van dit jaar nog in behandeling.

De N.Z.V. condities vormen de basis van een arbitrage. Op het gebied van algemene voorwaarden heeft de Hoge Raad zich recentelijk nog uitgelaten. Belangrijk is dat je als bedrijf niet meer kan volstaan met het sec verwijzen naar de algemene voorwaarden.

Je bent verplicht om ze ook daadwerkelijk ter hand te stellen.

Hoofdstuk 6

FRUCOM

De N.Z.V. is lid van de Fédération Européenne du Commerce en Fruits Secs, Conserves, Epices et Miel: Frucom. Dé overkoepelende organisatie van verenigingen in onze branche in de lidstaten van de Europese Unie en opgericht in 1959. Frucom staat voor vrije handel en het terugdringen van handelsbarrières. Via Frucom lukt het om de belangen van onze branche veilig te stellen. Zoals in de Inleiding al is gesteld, het is deze organisatie die ervoor zorgt dat in Brussel uw stem wordt gehoord en dat er in Brussel rekening met u wordt gehouden.

In 2004 waren naast Nederland de landen Spanje, Italië, België, Groot-Brittannië, Denemarken, Finland, Duitsland, Frankrijk bij Frucom aangesloten. Portugal is voorlopig lid en met Griekenland zijn met betrekking tot een eventueel lidmaatschap nog besprekingen gaande. Voorzitter is de heer Taillie. Het secretariaat wordt waargenomen door mw dr Langner, die tevens secretaris is van de Hamburg Warenverein. In Brussel zit gedelegeerde mw Rouhier, die wordt geassisteerd door mw Mamias.

Van oorsprong zit het secretariaat van Frucom in Hamburg. Europa heeft de afgelopen jaren echter veel meer betekenis gekregen, waardoor Brussel de plek is in Europa waar Europese regelgeving wordt gemaakt. Je merkt daardoor ook een verschuiving van werkzaamheden naar “het Brusselse”.

Het idee is dan ook bij Frucom gerezen om het gehele secretariaat naar Brussel over te brengen. Frucom is van mening dat het veel overzichtelijk is om te werken vanuit één kantoor in Brussel. Bovendien wordt hiermee voorkomen dat er verwarring ontstaat over de vraag wie Frucom vertegenwoordigt.

Waar heeft Frucom zich in 2004 mee beziggehouden.

Uiteraard houdt zij alle Europese beslissingen bij en communiceert ze naar de secretariaten van de aangesloten landen. Ook is ze aanwezig bij overlegvergaderingen van de Europese Commissie.

Het afgelopen jaar waren de besprekingen op het gebied van voedselveiligheid, voedselhygiëne, pesticidenresiduen en microbiologische criteria voor voedingsmiddelen zeer belangrijk.

Ook op het gebied van de internationale handel speelt Frucom een belangrijke rol. Zo werd er in de inleiding al gesproken over het systeem van de Generalised System of preferences, waar vele van onze leden niet gelukkig mee zijn. Frucom levert via zgn. “statements” commentaar op het Europese beleid en probeert via lobbywerk de commissie op andere gedachten te brengen.

Dit is o.m. ook gebeurd bij het handelsdispuut tussen de EU en de USA dat duidelijk zijn vruchten heeft afgeworpen.

Het door Frucom ingestelde Wetenschappelijk Comité heeft in 2004 – samen met de International Treenut Council (INC) - het zgn. “green corridor” project in Iran geïnitieerd en is er voor om de pistache noten vanaf de boom tot aan het verkooppunt te begeleiden. Dit alles heeft natuurlijk te maken met de aflatoxine problemen waar de Iranese pistache noten mee te kampen hebben. Het is dit project

dat de EU Ban op de Iranese pistachenoten heeft opgeheven. Momenteel wordt nog maar 7% van de noten geweigerd, i.t.t. de 20 % voordat het project startte.

Uit het voorgaande blijkt duidelijk de toegevoegde waarde van Frucom. Sterker nog, onze branche kan niet meer zonder deze organisatie.

Hoofdstuk 7

Werkgroep Gedroogd Fruit

In het afgelopen verenigingsjaar waren er geen gebeurtenissen die een bijeenroeping van de werkgroep noodzakelijk maakten.

De zaken die deze productgroep het afgelopen jaar raakten, hadden meestal te maken met maatregelen van de overheden. Zo waren er aankondigingen, dat op niet al te lange termijn de door de overheid verplicht gestelde onderzoeken naar b.v. ochratoxine, voortaan ten laste van de importeurs zullen komen.

Een bericht uit Duitsland over te hoge gehalten van een pesticide (flufenoxuron) in Turkse rozijnen, zorgde even voor beroering, maar dit bleek om een administratieve vergissing te gaan. In Duitsland was er geen norm, dus werd automatisch 0,01 ppb aangehouden, terwijl in andere landen 0,2 tot 0,5 toegestaan is.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden, dat het voor de handel geen saai jaar was en met veelal oplopende prijzen voor de meesten in onze branche ook geen slechte periode. Forse prijsstijgingen bij de abrikozen na een nachtje vorst; rozijnenprijzen die over de gehele linie flink zijn opgelopen; een misoogst van Californische pruimen met dientengevolge aardige prijsmutaties; kortom er was leven in de brouwerij.

Wellicht één van de oorzaken van de oplopende prijzen, voor zo ver niet gelegen bij de aanbodzijde, is een toenemende vraag. Twee factoren spelen volgens mij hierbij een rol:

ten eerste de gezondheidsaspecten die meer en meer in de beleving van de consument doordringen – zij het nog niet zo sterk als bij de noten - en ten tweede door diverse initiatieven, zoals het upgraden van verpakkingen en nieuwe ideeën over de gebruiksmomenten van zuidvruchten.

Het blijft jammer, dat wij als organisatie geen middelen meer hebben om zoals vroeger, middels algemene reclame, voor de productgroepen ons steentje daaraan bij te dragen!

Hopelijk worden het weer zonnige zuidvruchtenjaren!

In deze commissie hadden zitting:

J. Penning (voorzitter)

S. van Graafeiland

J. Klijn

E. Klinkenberg jr.

C. van de Sandt

A. de Waard

Hoofdstuk 8

Werkgroep Noten

Gedurende **2004** heeft de trend van hogere prijzen zich verder voortgezet voor de meeste nootsoorten. Amandelen, hazelnoten, pecans, macadamias, paranoten, pistaches etc. hebben een “all time high” bereikt. Een situatie, waarin de prijzen voor nagenoeg alle nootsoorten tegelijktijd tot ongekeerde hoogten gestegen zijn, zal voor velen, die reeds lang in onze sector meedraaien een ongekeerde zijn.

Nieuwe afzetmarkten met name in China, India en Oost Europa zijn in ontwikkeling en beïnvloeden hierdoor o.a. de “vraag en aanbod situatie”.

Ondanks hogere prijzen voor cashewnoten in het afgelopen verenigingsjaar, kunnen we nog steeds spreken van een relatief lage prijs, vooral omgerekend in onze valuta, mede als gevolg van een aanhoudend lage dollar. In z'n algemeenheid kunnen we zeggen dat de dollar vooral ook bij de fors gestegen prijzen van de diverse nootsoorten toch enig soelaas geeft.

Dreigingen in onze sector blijven aanwezig, met name bij pistaches voornamelijk uit Iran waarbij wij in toenemende mate geconfronteerd worden met maatregelen die telkens aangescherpt worden door de autoriteiten, als gevolg van het (nog) steeds aanwezige te hoge gehalte aflatoxine in vele partijen Iranese pistaches.

Een grote toenemende zorg over de vervulling van contracten in een aantal landen van oorsprong is zeer actueel. In praktijk is het niet altijd eenvoudig om “je recht te halen” ondanks een arbitraal vonnis. De haalbaarheid van incasso/genoegdoening blijkt in een aantal oorsprongslanden nagenoeg onmogelijk. De prijsverschillen die ontstaan als gevolg van de enorme prijsstijgingen, na afsluiten van een contract en het vervolgens het in gebreke blijven van enkele verladers, brengen grote financiële risico's met zich mee.

Derhalve dienen wij ons gezamenlijk sterk te maken om deze, inmiddels niet “kinderachtige” risico's in te dammen.

In z'n algemeenheid kunnen we stellen, dat ondanks de diverse complicaties zowel met het oog op de kwaliteitsaspecten in relatie tot de warenwetgeving en regulaties, als ook de overige handelsrisico's, onze tak van sport nog steeds een zeer interessante is.

Het totale “handels landschap” heeft de laatste jaren in ons land en in Europa een grote transformatie ondergaan.

De werkgroep is echter van mening dat het heden en de toekomst er voor alsnog goed blijft uitzien voor diegenen die deze handel serieus willen blijven uitoefenen.

In deze commissie hadden zitting:

H. Jas (voorzitter)
J. Hoogstad

C. van de Sandt
M.H. van der Schalk

*J. Klijn
E. Klinkenberg jr
F. van der Meijde
N. van Namen*

*I.G.J. Taillie
C.P.A. Weel*

Hoofdstuk 9 Werkgroep Visproducten

De werkgroep kwam het verenigingsjaar niet bijeen. Het overleg, indien noodzakelijk, verliep telefonisch. De Europese importeurs zijn inmiddels gewend aan het quotasysteem voor tonijn uit het verre oosten met in het bijzonder uit Thailand, de Filippijnen en Indonesië. Spanje heeft nog geprobeerd om het quota systeem ongeldig te laten verklaren maar de Europese rechters hebben de afspraken met de WTO laten prevaleren boven individueel landsbelang. Mijns inziens een goede beslissing. Opvallend is wel dat er individueel afspraken zijn gemaakt tussen de EU en de exporterende landen hoe zij om wens te gaan met het quota. De Filippijnen heeft een genummerd CCO systeem afgesproken zodat de gelden van de verlaagde invoerrechten grotendeels in het exporterende land blijven. De anderen kozen voor een "free for all" en hopen op deze manier hun marktaandeel in Europa te vergroten. Voor 2006 wordt het quota voor tonijn opnieuw bekeken.

De verschrikkelijke natuurramp "Tsunami" op 2^e kerstdag 2004 heeft wereldwijd onbeschrijfbaar leed aangericht. De schade in de getroffen regio was enorm en het zal nog geruime tijd duren voordat dit uit het straatbeeld verdwenen is. De voor onze leden belangrijkste visproducten uit deze regio hebben eigenlijk geen vertragingen ondervonden.

Alleen de lokale vissers zijn getroffen. Wij moeten dan denken aan kustvisserij voor krab, garnalen, squid, bonieten en veel andere soorten welke voornamelijk voorzien in de lokale voedsel voorziening. Krab en garnalen worden wel geëxporteerd en hier hebben wij ook vertragingen gezien. De grootste zorg voor de vissers en uiteraard de biologen is de vraag hoelang het zal duren voor dat het zeebed weer hersteld is. De meningen hierover lopen nogal uiteen.

In deze commissie hadden zitting:

*A.W.G. Carabain (voorzitter)
G.N. Dannis
P.L.M. Hopmans
G. van der Zwan*

Hoofdstuk 12

Werkgroep Aanverwante Artikelen

Al gedurende 2003 was de ESA (European Spice Association) begonnen met het inventariseren van minimale kwaliteitseisen waaraan kruiden en specerijen dienen te voldoen. Op 30 maart 2004 heeft dit geresulteerd in een eerste "werkdokument" met aanbevelingen. Tevens werd er in juni 2004 een werkdokument van de Europese Commissie betreffende mogelijk nieuwe regulering voor wat betreft smaakstoffen gepubliceerd. Uiteraard hielden deze diverse publicaties met name de specerijenbranche bezig. Wordt vervolgd.

Gedurende 2004 werden regelmatig partijen kaneel uit Sri Lanka gevonden met SO₂ waardes boven de toegestane (Europese) norm. De European Spice Association (ESA) heeft de autoriteiten in Sri Lanka er nogmaals op gewezen dat de producenten er voor zorg dienen te dragen dat de SO₂-waardes aan de Europese wetgeving voldoen.

Helaas zijn ook de problemen met Sudan I nog niet opgelost. Met name in chilipoeder en kerriepoeder word nog steeds regelmatig Sudan I aangetroffen (zie ook de "Rapid Alerts").

Tevens deed zich in 2004 een enkel geval van salmonella voor in gemalen kokos uit Indonesië. Gezegd moet worden dat door alert reageren van de aflader e.e.a. niet in de openbaarheid (media) is gekomen. De producent heeft al haar klanten op de hoogte gesteld van een mogelijke salmonella besmetting en alle kosten betaald van het opnieuw laten keuren van alle partijen. Hierdoor werd erger voorkomen.

In deze commissie hadden zitting:

S. van Graafeiland (voorzitter)

G.N. Dannis

H.C. Moerman

Hoofdstuk 13

Reglementencommissie

Begin 2004 is de Reglementencommissie in vergadering bijeen geweest. De leden van de N.Z.V. waren per schrijven uitgenodigd om eventuele zaken aangaande ons reglementen die men graag besproken wilde zien op deze commissievergadering door te geven aan het secretariaat. Er zijn daar slechts enkele reacties binnen gekomen, maar de enkeling die reageerde gaf de Reglementencommissie in ieder geval genoeg gespreksstof tijdens deze vergadering van de commissie.

Nadat de Reglementencommissie verslag had gedaan aan het bestuur van de N.Z.V., werd door datzelfde bestuur besloten om enkele veranderingen in onze *Conditioes & Arbitrage Reglement* voor te stellen op de algemene ledenvergadering van 27 mei 2004.

Alle voorstellen van het bestuur werden op onze jaarvergadering unaniem aangenomen.

Meest in het oog springende veranderingen waren:

- het moderniseren van het begrip "schriftelijk" door ook "e-mail" toe te voegen als geaccepteerd medium van schriftelijke communicatie
- Het verplaatsen van Artikel 34 ("Ontbinden van overeenkomsten") en Artikel 35 ("Eigendomsvoorbehoud") naar Deel A van de *Conditioes*, zodat deze beide artikelen niet alleen betrekking hebben op plaatszaken, maar ook op afladingscontracten.

Verder werd gedurende het laatste kwartaal van 2004 hard gewerkt om de *Conditioes* van onze vereniging te digitaliseren in de Nederlandse, Engelse en Duitse taal en deze op internet beschikbaar te stellen. Verwacht wordt dat dit in de loop van 2005 gereed zal zijn.

In deze commissie hadden zitting:

S. van Graafeiland (voorzitter)

C. van de Sandt

M.H. van der Schalk

C.P.A. Weel

Hoofdstuk 14 *Convenant Verpakkingen*

Op 4 december 2002 tekenden de minister van VROM en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven het Convenant verpakkingen III. De hoofddoelstelling van Convenant III betreft het terugdringen van de totale hoeveelheid verpakkingsafval tot maximaal 850 kiloton in 2005. Ook in 2004 is met veel inspanning gewerkt aan deze doelstelling.

Binnen de looptijd van Convenant III (2003-2005) dienen alle bedrijven (sectorbreed) die jaarlijks meer dan 50.000 kilo verpakkingmateriaal gebruiken en meer dan vier werknemers in dienst hebben, te participeren. Binnen de N.Z.V. zijn er zestien bedrijven die aan deze criteria voldoen. Door aansluiting bij het Convenant worden bedrijven ontheven van de verplichting om individueel te voldoen aan de verplichtingen van de ministeriele regeling Verpakking en Verpakkingsafval. Dit scheelt ook aanmerkelijk in de kosten.

Voor de uitvoering van het Convenant verpakkingen zijn de leden van de N.Z.V. aangesloten bij een subcluster dat deel uitmaakt van het verpakkingscluster van het Produktschap Tuinbouw. Dit subcluster geeft tezamen met talloze andere clusters uit het Nederlandse bedrijfsleven vorm en inhoud aan de Convenantafspraken tussen het bedrijfsleven (SVM-Pact) en het ministerie van VROM..

Jaarlijks wordt een enquête uitgevoerd naar de hoeveelheid verpakkingsmateriaal die op de Nederlandse markt is afgezet. Daarnaast wordt gerapporteerd over de inspanningen die zijn gericht op het realiseren van de doelstellingen van het Convenant.

Uit de monitoring van de materiaalgegevens van de N.Z.V. leden met betrekking tot het jaar 2004 kan worden gesteld dat er sprake is van een daling van de hoeveelheid glas, papier/karton en metaal. Eerlijkheidshalve moet hierbij wel vermeld worden dat de totale omzet van de bedrijven ook was gedaald. De hoeveelheid kunststofverpakkingen is echter toegenomen. De inname van kunststof bleef de afgelopen jaren sowieso achter bij de overige materialen waardoor in 2004 het project Impuls is gestart om de inzameling van kunststof verpakkingsafval bij bedrijven te stimuleren met een gratis afvalscan.

Het jaar 2005 wordt een spannend jaar omdat aan het eind hiervan het derde convenant afloopt. Onderhandelingen voor het toekomstige verpakkingenbeleid zijn gericht op een systeem dat recht doet aan de belangen van het milieu, de consument en het bedrijfsleven.